

Laboral al Servei de les Administracions Públiques, la impartició de la formació, en els seus distints àmbits, tindrà la consideració d'interés públic.

Disposició addicional segona. *Habilitació de professionals qualificats.*

D'acord amb les necessitats derivades de la planificació de l'oferta formativa, la formació professional regulada en esta Llei podrà ser impartida per professionals qualificats, quan no hi haja professorat el perfil del qual es corresponga amb la formació associada a les qualificacions professionals, en les condicions i el règim que determinen les corresponents Administracions competents.

Disposició addicional tercera. *Àrees prioritàries en les ofertes formatives.*

Són àrees prioritàries que s'incorporaran a les ofertes formatives finançades a càrrec de recursos públics les relatives a tecnologies de la informació i la comunicació, idiomes dels països de la Unió Europea, treball en equip, prevenció de riscos laborals, així com aquelles que es prevegen dins de les directrius marcades per la Unió Europea.

Disposició addicional quarta. *Equivalències.*

El Govern, amb la consulta prèvia al Consell General de la Formació Professional, fixarà les equivalències, convalidacions, correspondències, i els efectes d'estes, entre els títols de formació professional i els certificats de professionalitat establits i els que es creen d'acord amb el que preveu la present Llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

1. La present Llei es dicta a l'empara de les disposicions 1a, 7a i 30a de l'article 149.1 de la Constitució.

2. A l'empara del que estableix l'article 149.1.1a i 30a de la Constitució, pel que fa a la regulació de la formació professional en l'àmbit del Sistema Educatiu, és competència exclusiva de l'Estat el desenrotllament dels preceptes següents:

L'apartat 1 de l'article 1, els articles 2 a 5, els apartats 3 i 4 de l'article 6, els articles 7 a 9, l'apartat 1 de l'article 10 i l'apartat 6 de l'article 11.

La disposició addicional tercera.

Igualment, a l'empara del que estableix l'article 149.1.1a i 30a de la Constitució i pel que fa a la regulació de la formació professional en l'àmbit del Sistema Educatiu, són normes bàsiques de la present Llei les següents:

Els apartats 2 i 3 de l'article 1, els apartats 1 i 2 de l'article 6, els apartats 2 a 7 de l'article 10, els apartats 1 a 5 i 7 de l'article 11 i els articles 12 a 17.

Les disposicions addicionals primera i segona.

3. A l'empara del que estableix l'article 149.1.7a, és competència exclusiva de l'Estat el desplegament de la present Llei en tot allò que no es referisca a la regulació de la formació professional en l'àmbit del Sistema Educatiu, sense perjudi de la seua execució pels òrgans de les Comunitats Autònomes.

4. A l'empara del que estableix l'article 149.1.1a, 7a i 30a de la Constitució, és competència exclusiva de l'Estat el desplegament de la disposició addicional quarta.

Disposició final segona. *Caràcter de Llei Orgànica de la present Llei.*

La present Llei té el caràcter de Llei Orgànica, a excepció dels preceptes següents: els apartats 2 i 3 de l'article 1; l'apartat 1 i els paràgrafs c) i d) de l'apartat 3 de l'article 2; l'apartat 2 de l'article 4; els articles 5, 6, 9, 13, 14, 15, 16 i 17; les disposicions addicionals primera, segona, tercera i quarta i les disposicions finals primera, tercera i quarta.

Disposició final tercera. *Habilitació per al desplegament normatiu.*

S'habilita el Govern a fi que dicte, amb la consulta prèvia al Consell General de Formació Professional, la normativa necessària per al desplegament de la present Llei en l'àmbit de les seues competències.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

La present Llei orgànica entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 19 de juny del 2002.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

12756 LLEI ORGÀNICA 6/2002, de 27 de juny, de Partits Polítics. («BOE» 154, de 28-6-2002.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegem i entenguen esta llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Llei 54/1978, de Partits Polítics, norma preconstitucional, breu tant en articles com en continguts, ha servit primordialment per a establir un procediment senzill de constitució en llibertat dels partits polítics, objectiu, d'altra banda, no menor en el moment fundacional en què es va dictar. La resta de les previsions que hui formen el seu estatut jurídic a Espanya s'ha derivat del contingut en la mateixa Constitució, de normes que, com els reglaments parlamentaris o la Llei Electoral, concreten la seua funció i el seu paper essencial en el nostre sistema democràtic, de reformes legislatives posteriors com les contingudes en el Codi Penal sobre la il·legalitat de determinades associacions o les relacionades amb el finançament dels partits, i d'un treball interpretatiu intens del Poder Judicial i del mateix Tribunal Constitucional.

Transcorreguts quasi vint-i-cinc anys des de l'aprovació d'esta Llei de Partits encara vigent, resulta hui evident la insuficiència d'un estatut dels partits incomplet

i fragmentari en el marc d'una democràcia madura i fermament consolidada on el protagonisme i la significació constitucional dels partits no ha fet sinó incrementar-se. Per això, correspon ara la seua reforma, reclamada per una sèrie important de raons.

Es tracta, en primer lloc, d'arreglar amb claredat i sistema l'experiència acumulada en estos anys.

Es tracta, també, de renovar normes ancorades en les preocupacions prioritàries del passat, que resulten inadequades i insuficients per a disciplinar les noves realitats del present. Especialment si es té en compte el vigor amb què la societat complementa hui l'acció de les institucions i obri vies noves de participació o de relació amb estes a través d'instruments que, com les associacions, les fundacions o els mateixos partits polítics, són objecte de la corresponent modernització legislativa.

D'altra banda, encara que els partits polítics no són òrgans constitucionals sinó ens privats de base associativa, formen part essencial de l'arquitectura constitucional, realitzen funcions d'una importància constitucional primària i disposen d'una segona naturalesa que la doctrina sol resumir amb referències reiterades a la seua rellevància constitucional i a la garantia institucional d'estos per part de la Constitució. Des d'un o altre punt de vista, el temps present reclama l'enfortiment i la millora del seu estatut jurídic amb un règim més perfilat, garantista i complet. Si això és així per a qualsevol associació, amb més motiu ha de ser-ho per a les associacions polítiques, la finalitat de les quals és unir conviccions i esforços per a incidir en la direcció democràtica dels assumptes públics, contribuir al funcionament institucional i provocar canvis i millores des de l'exercici del poder polític. Però també perquè els partits són instruments fonamentals de l'acció de l'Estat, en un Estat de Dret avançat i exigent com el que gaudim, que posa límits i estableix garanties i controls davant de qualsevol subjecte, per rellevant que este siga en l'estructura constitucional. Es pot dir, inclús, que com més important és el relleu del subjecte i la seua funció en el sistema, més interès té l'Estat de Dret d'afinar el seu règim jurídic.

Junt amb això hi ha, en fi, en el nostre cas, una coincidència general sobre la carència de la legislació actual a l'hora de concretar les exigències constitucionals d'organització i funcionament democràtics i d'una actuació subjecta a la Constitució i a les lleis. Tant en allò que fa referència a l'enteniment dels principis democràtics i valors constitucionals que han de ser respectats en la seua organització interna o en la seua activitat externa, com en allò que afecta els procediments per a fer-los efectius.

Eixa carència reclama ara un esforç afegit per a completar les disposicions vigents. L'objectiu és garantir el funcionament del sistema democràtic i les llibertats essencials dels ciutadans, impedit que un partit polític pugui, de forma reiterada i greu, atemptar contra eixe règim democràtic de llibertats, justificar el racisme i la xenofòbia o donar suport polític a la violència i a les activitats de bandes terroristes. Especialment si es té en compte que, per raó de l'activitat del terrorisme, resulta indispensable identificar i diferenciar amb total nitidesa aquelles organitzacions que defenen i promouen les seues idees i programes, siguen quines siguen, inclús aquelles que pretenen revisar el marc institucional, amb un respecte escrupolós dels mètodes i principis democràtics, d'aquelles altres que sustenten la seua acció política en la connivència amb la violència, el terror, la discriminació, l'exclusió i la violació dels drets i de les llibertats.

A este efecte, s'estableix un procediment judicial d'il·legalització d'un partit per donar un suport polític real i efectiu a la violència o al terrorisme, que és distint del

que es preveu en el Codi Penal per a dissoldre les associacions il·lícites per les causes previstes en els articles 515 i 520.

II

Per a fer efectius estos objectius, la present Llei Orgànica de Partits Polítics, que desplega previsions essencials contingudes en els articles 1, 6, 22 i 23 de la nostra Constitució, incorpora tretze articles, agrupats en quatre capítols, i es completa amb tres disposicions addicionals —que inclouen la reforma de dos articles de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, i de l'article 61 de la Llei Orgànica 6/1985, de l'1 de juliol, del Poder Judicial—, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i dos disposicions finals.

III

El capítol I consagra el principi de llibertat, en la seua triple vessant de llibertat positiva de creació, llibertat positiva d'afiliació i llibertat negativa de pertinença o participació, i perfecciona els procediments per a la creació dels partits polítics, completant les previsions que hi ha actualment, aclarint alguns dubtes i superant alguns buits. Per tant, la Llei no introdueix, en este apartat, grans modificacions de fons, respectant el principi d'intervenció mínima que es dedueix de la Constitució.

La inscripció en el Registre de Partits Polítics de l'acta fundacional i dels estatuts conferix al partit personalitat jurídica, fa pública la constitució i els estatuts d'este, vincula els poders públics, i és garantia tant per als tercers que es relacionen amb el partit com per als seus propis membres. El responsable del Registre ha de dur a terme esta inscripció en un termini taxat i breu, transcorregut el qual s'entén produïda la inscripció.

Com a addicions més destacades cal mencionar la limitació de l'article 2 per a ser promotor a qui haja sigut autor de determinats delictes, les prohibicions sobre denominació dels partits contingudes en l'apartat 1 de l'article 3, la responsabilitat dels promotors prevista en l'apartat 1 de l'article 4, la previsió d'un tràmit d'esmena de defectes formals o la suspensió del termini d'inscripció quan es produïska una de les distintes circumstàncies descrites en l'article 5.

En este últim article es manté la previsió ja continguda en la Llei anterior del fet que els indicis d'il·licitud penal d'un partit en el moment de la seua constitució i inscripció en el Registre poden portar a una declaració per part del jutge penal, promoguda pel Ministeri Fiscal, després de la comunicació prèvia del Ministeri de l'Interior, de la il·legalitat del partit i la consegüent improcedència de la seua inscripció.

IV

Les majors novetats de la Llei es contenen en el capítol II, del qual deriven al seu torn, com a lògic corollari, els nous preceptes del capítol III.

Es en el capítol II on es concreten els criteris bàsics per a garantir el manament constitucional del fet que l'organització, el funcionament i l'activitat dels partits polítics han de ser democràtics i adaptar-se al que disposa la Constitució i les lleis, desenrotllant, com assenyalava l'article 9, «les funcions que constitucionalment se'ls atribueixen de forma democràtica i amb ple respecte al pluralisme».

D'una banda, amb els articles 7 i 8, esta Llei Orgànica persegueix conjugar el respecte a la capacitat organit-

zativa i funcional dels partits a través dels seus estatuts, amb l'exigència d'alguns elements essencials que asseguren l'aplicació de principis democràtics en la seua organització interna i en el funcionament d'estos. Amb això s'atén, en primer terme, els drets dels seus afiliats, però es pretén també «assegurar el compliment efectiu de les funcions que estos tenen constitucionalment i legalment encomanades i, en últim terme, contribuir a garantir el funcionament democràtic de l'Estat» (STC 56/1995, de 6 de març).

Des d'esta doble perspectiva, es preveu un òrgan assembleari de caràcter participatiu general al qual es reserven les competències més rellevants en la vida del partit, s'establix el sufragi lliure i secret com a mitjà ordinari de cobertura dels llocs directius, es preveu la censura democràtica d'estos, es reconeixen alguns drets que es consideren bàsics dins de qualsevol àmbit associatiu i que han de gaudir-se per igual, com el de participar en l'elecció i ser elegibles en els òrgans, o els d'informació de les activitats, de la situació econòmica i de les persones que configuren els òrgans directius, i es determinen algunes regles bàsiques de funcionament i règim de les reunions dels òrgans col·legiats.

D'altra banda, l'article 9 pretén assegurar el respecte dels partits als principis democràtics i als drets humans. Per a això, davant de l'enunciat genèric de la Llei que ara es deroga, la present Llei Orgànica enumera amb cert detall les conductes que més notòriament conculquen estos principis, sobre la base de dos fonaments en què convé detindre's breument.

La Llei opta, en primer lloc, per contrastar el caràcter democràtic d'un partit i el seu respecte als valors constitucionals, atenent no a les idees o fins proclamats per este, sinó al conjunt de la seua activitat. D'esta manera, els únics fins explícitament vetats són aquells que incorren directament en l'il·lícit penal.

Es ben conegut que no és esta l'única opció que oferixen els models de dret comparat. La necessitat de defendre la democràcia de determinats fins odiosos i de determinats mètodes, de preservar les seues clàusules constitutives i els elements substancials de l'Estat de Dret, l'obligació dels poders públics de fer respectar els drets bàsics dels ciutadans, o la consideració dels partits com a subjectes obligats a realitzar determinades funcions constitucionals, per a això reben un estatut privilegiat, han portat alguns ordenaments a formular categòricament un deure estricta d'acatament, a establir una subjecció encara major a l'orde constitucional i, més encara, a reclamar un deure positiu de realització, de defensa activa i de pedagogia de la democràcia. Deures l'incompliment dels quals els exclou de l'orde jurídic i del sistema democràtic.

La present Llei, no obstant, a diferència d'altres ordenaments, partix de considerar que qualsevol projecte o objectiu s'entén compatible amb la Constitució, sempre que no es defenga per mitjà d'una activitat que vulnere els principis democràtics o els drets fonamentals dels ciutadans.

Tal com ja s'indicava en l'exposició de motius de la Llei Orgànica 7/2000, de 22 de desembre, no es tracta, amb tota evidència, de prohibir la defensa d'idees o doctrines, encara que estes s'allunyen o inclús posen en dubte el marc constitucional.

Cal concloure per això que, sense perjuí d'altres models, la present normativa se situa en una posició d'equilibri, conciliant amb extrema prudència la llibertat inherent al màxim grau de pluralisme amb el respecte als drets humans i la protecció de la democràcia.

Esta línia es confirma amb el segon dels principis presos en consideració, com és el d'evitar la il·legalització per conductes aïllades, novament exceptuant les de naturalesa penal, exigint-se al contrari una reiteració o acu-

mulació d'accions que posen de manifest inequívocament tota una trajectòria de ruptura de la democràcia i d'ofensa als valors constitucionals, al mètode democràtic i als drets dels ciutadans.

A això responen els paràgrafs a), b) i c) de l'apartat 2 de l'article 9, que establixen nítidament la frontera entre les organitzacions que defenen les seues idees i programes, qualssevol que estes siguen, amb un respecte escrupolós dels mètodes i principis democràtics, d'aquelles altres que sustenten la seua acció política en la conivència amb el terror o la violència, o amb la violació dels drets dels ciutadans o del mètode i els principis democràtics.

V

Una vegada enunciat per la Llei el deure de respecte dels partits polítics als principis democràtics i els valors constitucionals, i desenrotllats els elements indicaris que permeten conèixer quan un partit no s'adapta a estos i deu, en conseqüència, ser declarat il·legal, el següent capítol, III en la numeració, establix les garanties jurisdiccionals que hi ha per a la defensa dels drets i dels principis constitucionals davant de l'actuació dels partits. Obviament, el punt de partida és l'establert per la mateixa Constitució: només l'autoritat judicial és competent per a controlar la il·legalitat de les seues actuacions o per a decretar, davant de violacions repetides i greus, la dissolució o suspensió del partit polític.

Resulta notori que la jurisprudència ha aclarit ja els supòsits en què correspon l'accés a l'orde jurisdiccional civil, en relació amb les pretensions derivades del tràfic jurídic privat dels partits o formulades pels afiliats sobre el seu funcionament intern, o en els que és competent l'orde jurisdiccional contenciós administratiu en relació amb les qüestions que se susciten en els procediments administratius derivats de la Llei. De la mateixa manera, el Codi Penal i la Llei d'Enjudiciament Criminal aclarien hui els supòsits en què correspon la dissolució o suspensió d'un partit per l'orde jurisdiccional penal i el procediment que s'ha de seguir perquè una decisió tan rellevant es produísca amb totes les garanties.

Per consegüent, la principal novetat que ara s'introdueix és la regulació de la competència i el procediment per a la dissolució judicial d'un partit per no respectar els principis democràtics i els drets humans, procediment ja anunciat en la Llei que ara es deroga, però que no s'ha desenrotllat anteriorment mai.

La Llei Orgànica resol esta greu situació amb el criteri general que presidix el marc constitucional de funcionament dels partits, és a dir, assenyalant que només puga realitzar-se per mitjà de resolució judicial. Com indica la STC 3/1981, de 2 de febrer, «al Poder Judicial i només a este encomana la Constitució i també la legislació ordinària la funció de pronunciar-se sobre la legalitat d'un partit polític. Precisament l'apel·lació al Poder Judicial, que pot decretar, com s'acaba de dir, la seua suspensió provisional, i, en últim terme, la seua dissolució, constituïx el mitjà amb què compta l'Estat per a la seua defensa en el cas que siga atacat per mitjà d'un partit que pel contingut dels seus Estatuts o per la seua actuació al marge d'estos atempte contra la seua seguretat».

El text establix, per raó de la importància i rellevància constitucional dels partits polítics i, a més, de les decisions que afecten la seua declaració d'il·legalitat o que justifiquen la seua dissolució, que siga la Sala especial del Tribunal Suprem prevista en l'article 61 de la Llei Orgànica del Poder Judicial l'òrgan competent per a poder dissoldre un partit polític, quan este practique conductes greus contràries a la Constitució. Sala especial que, com assenjala la interlocutòria de 9 de juliol del 1999 d'esta Sala, «simbolitza per la seua composició

el Ple del Tribunal Suprem. És, d'alguna manera, el Ple, un ple 009reduït», valga l'expressió, per paradoxal que pugui parèixer, ja que en la seua composició està present el mateix president del Tribunal Suprem i ho estan també totes les Sales relacionades en l'article 55 de la LOPJ que integren en el seu conjunt el Tribunal Suprem, a través dels respectius presidents i de dos dels seus magistrats, el més antic i el més modern de cada una d'elles. Es ressalta açò per a posar en relleu que la Sala de l'article 61 de la LOPJ, per la seua significativa composició, gaudix d'un *estatus* de supremacia respecte a les sales ordinàries amb vista a la definició de les seues competències i de les recíproques d'aquelles...».

Perquè la mencionada Sala pugui examinar l'ajust als principis democràtics del funcionament i de l'activitat del partit polític en qüestió, s'estableix un procés judicial específic, preferent, en única instància, que només podran instar el Ministeri Fiscal i el Govern, per si mateix o a instància del Congrés dels Diputats o del Senat. El mencionat procediment es configura de forma clàssica, sobre la base de l'escriptura, amb una sèrie de tràmits convencionals (allegacions, prova, noves allegacions i sentència) que, pels terminis i la forma de la seua articulació, compaginen els principis de seguretat jurídica i dret de defensa amb el de celeritat, procurant que la incertesa que pot provocar la iniciació d'este no s'incrementa amb una tramitació dilatada.

La sentència dictada per la Sala especial no serà objecte de cap recurs, sense perjudici, si és el cas, de l'empara davant del Tribunal Constitucional, i serà executiva des del moment de la seua notificació.

L'article 12 detalla finalment els efectes de la dissolució judicial d'un partit polític. Després de la notificació de la sentència, es procedirà al cessament immediat de tota l'activitat del partit polític en qüestió i es presumirà fraudulenta i, per tant, no podrà prosperar la constitució d'una formació que continue o succeísca el declarat il·legal i dissolt. La dissolució suposarà també l'obertura d'un procés de liquidació patrimonial, i es destinarà el patrimoni net resultant a activitats d'interès social o humanitari.

VI

La regulació continguda en esta Llei Orgànica es completa amb la remissió a altres normes legals de les qüestions referents al finançament dels partits (capítol IV) i amb diverses disposicions complementàries que, entre altres coses, permeten adaptar a la nova Llei les previsions de la Llei Orgànica del Poder Judicial (adicional primera, perquè la Sala especial del Tribunal Suprem entenga d'estos casos), i de la Llei Orgànica del Règim Electoral General (adicional segona, per a precisar que tampoc cap el frau de constituir, en els períodes electorals, agrupacions d'electors que succeïsquen, de facto, un partit polític dissolt o suspès).

Pel que fa al finançament, cal destacar que la remissió es produïx a la Llei de Finançament de Partits, però també al règim d'acreditació i responsabilitats que s'estableix en la Llei Orgànica 2/1982, de 12 de maig, del Tribunal de Comptes, i en la Llei 7/1988, de 5 d'abril, de Funcionament del Tribunal de Comptes.

Finalment, en allò que afecta la competència de la Sala especial, la Llei acumula la garantia que siga esta la competent per a conèixer i resoldre en els casos de frau, bé en la seua condició de Sala sentenciadora (apartats 2 i 3 de l'article 12), bé per la crida expressa que ara s'introdueix en la legislació electoral per a la resolució de recursos contra la proclamació o no d'agrupacions d'electors (disposició adicional segona), bé per la previsió de l'apartat 2 de la disposició transitòria única, sobre la successió de partits per a esquivar els efectes de la present Llei.

CAPÍTOL I

De la creació dels partits polítics

Article 1. *Llibertat de creació i d'afiliació.*

1. Els espanyols podran crear lliurement partits polítics d'acord amb el que disposa la Constitució i la present Llei Orgànica.

2. L'afiliació a un partit polític és lliure i voluntària. No pot ser obligat ningú a constituir un partit o a integrar-se o a quedar-se en este.

3. Els partits polítics podran constituir i inscriure federacions, confederacions i unions de partits per mitjà del compliment d'allò que s'ha previst en el present capítol i després de l'acord exprés previ dels seus òrgans competents.

Article 2. *Capacitat per a constituir.*

1. Els promotors d'un partit polític han de ser persones físiques, majors d'edat, que es troben en el ple exercici dels seus drets, que no estiguen subjectes a cap condició legal per a l'exercici d'estos i que no hagen sigut penalment condemnats per associació il·lícita, o per algun dels delictes greus prevists en els Títols XXI a XXIV del Codi Penal. Esta última causa d'incapacitat no afectarà els que hagen sigut judicialment rehabilitats.

2. Els partits polítics constituïts podran establir en els seus estatuts la creació i el reconeixement d'organitzacions juvenils.

Article 3. *Constitució i personalitat jurídica.*

1. L'acord de constitució haurà de formalitzar-se per mitjà d'acta fundacional, que haurà de constar en document públic i contindre, en tot cas, la identificació personal dels promotors, la denominació del partit que es proposa constituir, els integrants dels òrgans directius provisionals, el domicili i els estatuts pels quals haurà de regir-se el partit que tracta de constituir-se.

La denominació dels partits no podrà incloure termes o expressions que induïsquen a error o confusió sobre la seua identitat o que siguen contraris a les lleis o els drets fonamentals de les persones. No podrà coincidir tampoc, assemblar-se o identificar-se, inclús fonèticament, amb la de cap altre partit prèviament inscrit en el Registre o declarat il·legal, dissolt o suspès per decisió judicial, amb la identificació de persones físiques, o amb la denominació d'entitats preexistents o marques registrades.

2. Els partits polítics adquirixen personalitat jurídica per la inscripció en el Registre de Partits Polítics que, a estos efectes, hi haurà en el Ministeri de l'Interior, després de la presentació prèvia en aquell de l'acta fundacional subscripta pels seus promotors, acompanyada d'aquells documents que acrediten el compliment dels requisits prevists en la present Llei Orgànica.

Article 4. *Inscripció en el Registre.*

1. Els promotors dels partits polítics realitzaran les actuacions necessàries per a la seua inscripció. Els promotors de partits no inscrits respondran personalment i solidàriament de les obligacions concretes amb tercers, quan hagueren manifestat actuar en nom del partit.

2. Dins dels vint dies següents a la presentació de la documentació completa en el Registre de Partits Polítics, el Ministeri de l'Interior realitzarà la inscripció del partit. Este termini quedarà suspès, no obstant, si es considera necessari iniciar algun dels procediments prevists en l'article següent.

3. Excepte en els casos de suspensió del termini a què es referix l'apartat anterior, transcorreguts els vint dies de què disposa el Ministeri de l'Interior, s'entendrà produïda la inscripció, la qual conferix la personalitat jurídica, fa pública la constitució i els estatuts d'este, vincula els poders públics, i és garantia tant per als tercers que es relacionen amb el partit com per als seus propis membres.

4. La inscripció en el Registre produirà efectes indefinidament mentres no s'anote en este la seua suspensió o dissolució, bé per notificació de la decisió acordada pel mateix partit d'acord amb les previsions estatutàries, bé per ser declarat judicialment il·legal i dissolt o suspès. Tot això sense perjudi del que disposa l'apartat 6 de l'article 10 i, quant a l'abast i els efectes de la suspensió, en l'apartat 8 de l'article 11 de la present Llei Orgànica.

Article 5. *Examen dels requisits per a la inscripció.*

1. Quan s'advertisquen defectes formals en l'acta fundacional o en la documentació que l'acompanya, o quan els proponents no tinguen capacitat, el Ministeri de l'Interior ho posarà en coneixement dels interessats perquè puguen esmenar els defectes advertits. En este cas, el termini d'inscripció se suspèn des del moment de la notificació i es reprendrà una vegada que estos hagen sigut degudament corregits.

2. Quan de la documentació presentada es deduïsquen indicis racionals en relació amb la il·licitud penal del partit, el Ministeri de l'Interior ho posarà en coneixement del Ministeri Fiscal, dins del termini de vint dies a què es referix l'article anterior, per mitjà de resolució fundada que anirà acompanyada dels elements probatoris disponibles per a considerar els citats indicis.

3. El Ministeri Fiscal, en el termini de vint dies des que reba la comunicació a què es referix l'apartat anterior, optarà, segons si és consideren suficients o no els indicis d'il·licitud penal, per exercir davant de la jurisdicció penal les accions que corresponguen o per tornar la comunicació al Ministeri de l'Interior a l'efecte de completar la inscripció.

4. La remissió de la comunicació al Ministeri Fiscal determinarà la suspensió del termini previst en l'apartat 2 de l'article anterior, durant tot el temps que transcorrega fins a la devolució per este al Ministeri de l'Interior de la comunicació fundada en la no condideració de motius suficients d'il·licitud penal o fins que el jutge Penal resolga sobre la procedència de la inscripció o, si és el cas, com a mesura cautelar, sobre la represa provisional del termini per a la inscripció. La citada remissió i la suspensió del termini corresponent per a la inscripció seran immediatament notificades als promotors interessats.

5. Les actuacions administratives relacionades amb la inscripció del partit polític podran recórrer-se davant de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa d'acord amb les previsions de la Llei de la Jurisdicció Contenciosa Administrativa.

6. Quan es perseguira la inscripció en el Registre de Partits Polítics d'un partit que pretenga continuar o succeir l'activitat d'un altre declarat il·legal i dissolt, s'actuarà d'acord amb el que preveu l'article 12 d'esta Llei Orgànica.

CAPÍTOL II

De l'organització, funcionament i activitats dels partits polítics

Article 6. *Principis democràtic i de legalitat.*

Els partits polítics s'adaptaran en la seua organització, funcionament i activitat als principis democràtics i al que disposen la Constitució i les lleis.

Article 7. *Organització i funcionament.*

1. L'estructura interna i el funcionament dels partits polítics hauran de ser democràtics.

2. Sense perjudi de la seua capacitat organitzativa interna, els partits hauran de tindre una assemblea general del conjunt dels seus membres, que podran actuar directament o per mitjà de compromissaris, i a la qual correspondrà, en tot cas, com a òrgan superior de govern del partit, l'adopció dels acords més importants d'este, inclosa la seua dissolució.

3. Els òrgans directius dels partits es determinaran en els estatuts i hauran de ser proveïts per mitjà de sufragi lliure i secret.

4. Els estatuts o els reglaments interns que els despleguen, hauran de fixar per als òrgans col·legiats un termini de convocatòria suficient de les reunions per a preparar els assumptes a debat, el nombre de membres requerit per a la inclusió d'assumptes en l'orde del dia, unes regles de deliberació que permeten el contrast de parers i la majoria requerida per a l'adopció d'acords. Esta última serà, per regla general, la majoria simple de presents o representats.

5. Els estatuts hauran de prevore, així mateix, procediments de control democràtic dels dirigents elegits.

Article 8. *Drets i deures dels afiliats.*

1. Els membres dels partits polítics han de ser persones físiques, majors d'edat, i no tindre limitada ni restringida la seua capacitat d'exercir. Tots tindran iguals drets i deures.

2. Els estatuts contindran una relació detallada dels drets dels afiliats, incloent-hi, en tot cas, els següents:

a) A participar en les activitats del partit i en els òrgans de govern i representació, a exercir el dret de vot, així com assistir a l'Assemblea general, d'acord amb els estatuts.

b) A ser electors i elegibles per als càrrecs d'este partit.

c) A ser informats sobre la composició dels òrgans directius i d'administració o sobre les decisions adoptades pels òrgans directius, sobre les activitats realitzades i sobre la situació econòmica.

d) A impugnar els acords dels òrgans del partit que consideren contraris a la Llei o als estatuts.

3. L'expulsió i la resta de mesures sancionadores que impliquen privació de drets als afiliats només podran imposar-se per mitjà de procediments contradictoris, en els quals es garantisca als afectats el dret a ser informats dels fets que donen lloc a estes mesures, el dret a ser oïts amb caràcter previ a l'adopció d'estes, el dret al fet que l'acord que impose una sanció siga motivat, i el dret a formular, si és el cas, recurs intern.

4. Els afiliats a un partit polític compliran les obligacions que resulten de les disposicions estatutàries i, en tot cas, les següents:

a) Compartir les finalitats del partit i col·laborar per a la consecució d'estes.

b) Respectar el que disposen els estatuts i les lleis.

c) Acatar i complir els acords vàlidament adoptats pels òrgans directius del partit.

d) Pagar les quotes i altres aportacions que, d'acord amb els estatuts, puguen correspondre a cada un.

Article 9. *Activitat.*

1. Els partits polítics exerciran lliurement les seues activitats. Hauran de respectar en estes els valors constitucionals, expressats en els principis democràtics i en els drets humans. Desenrotllaran les funcions que cons-

titucionalment se'ls atribueixen de forma democràtica i amb ple respecte al pluralisme.

2. Un partit polític serà declarat il·legal quan la seua activitat vulnere els principis democràtics, particularment quan amb esta perseguisca deteriorar o destruir el règim de llibertats o impossibilitar o eliminar el sistema democràtic, per mitjà d'alguna de les conductes següents, realitzades de forma reiterada i greu:

a) Vulnere sistemàticament les llibertats i els drets fonamentals, promovent, justificant o exculpant els atemptats contra la vida o la integritat de les persones, o l'exclusió o persecució de persones per raó de la seua ideologia, religió o creences, nacionalitat, raça, sexe o orientació sexual.

b) Fomentar, promoure o legitimar la violència com a mètode per a la consecució d'objectius polítics o per a fer desaparèixer les condicions necessàries per a l'exercici de la democràcia, del pluralisme i de les llibertats polítiques.

c) Complementar i donar suport polític a l'acció d'organitzacions terroristes per a la consecució dels seus fins de subvertir l'orde constitucional o alterar greument la pau pública, tractant de sotmetre a un clima de terror els poders públics, determinades persones o grups de la societat o la població en general, o contribuir a multiplicar els efectes de la violència terrorista i de la por i la intimidació generada per esta.

3. S'entendrà que en un partit polític concorren les circumstàncies de l'apartat anterior quan es produísca la repetició o l'acumulació d'alguna de les conductes següents:

a) Donar suport polític exprés o tàcit al terrorisme, legitimant les accions terroristes per a la consecució de fins polítics al marge de les vies pacífiques i democràtiques, o exculpant i minimitzant el seu significat i la violació de drets fonamentals que comporta.

b) Acompanyar l'acció de la violència amb programes i actuacions que fomenten una cultura d'enfrontament i confrontació civil lligada a l'activitat dels terroristes, o que perseguen intimidar, fer desistir, neutralitzar o aïllar socialment els que s'oposen a esta, fent-los viure quotidianament en un ambient de coacció, por, exclusió o privació bàsica de les llibertats i, en particular, de la llibertat per a opinar i per a participar lliurement i democràticament en els assumptes públics.

c) Incloure regularment en els seus òrgans directius o en les seues llistes electorals persones condemnades per delictes de terrorisme que no hagen rebutjat públicament els fins i els mitjans terroristes, o mantindre un ampli nombre dels seus afiliats doble militància en organitzacions o entitats vinculades a un grup terrorista o violent, llevat que hagen adoptat mesures disciplinàries contra estos, conduents a la seua expulsió.

d) Utilitzar com a instruments de l'activitat del partit, conjuntament amb els propis o en substitució d'estos, símbols, missatges o elements que representen o s'identifiquen amb el terrorisme o la violència i amb les conductes associades a este.

e) Cedir, a favor dels terroristes o dels que col·laboren amb ells, els drets i les prerrogatives que l'ordenament, i concretament la legislació electoral, concedeixen als partits polítics.

f) Col·laborar habitualment amb entitats o grups que actuen de forma sistemàtica d'acord amb una organització terrorista o violenta, o que emparen o donen suport al terrorisme o als terroristes.

g) Donar suport des de les institucions en què es governa, amb mesures administratives, econòmiques o

de qualsevol altre orde, a les entitats mencionades en el paràgraf anterior.

h) Promoure, donar cobertura o participar en activitats que tinguen per objecte recompensar, homenatjar o distingir les accions terroristes o violentes o a qui les cometen o col·laboren amb estes.

i) Donar cobertura a les accions de desorde, intimidació o coacció social vinculades al terrorisme o la violència.

4. Per a considerar i valorar les activitats a què es referix el present article i la continuïtat o repetició d'estes al llarg de la trajectòria d'un partit polític, encara que este haja canviat de denominació, es tindran en compte les resolucions, els documents i els comunicats del partit, dels seus òrgans i dels seus Grups parlamentaris i municipals, el desenrotllament dels seus actes públics i convocatòries ciutadanes, les manifestacions, les actuacions i els compromisos públics dels seus dirigents i dels membres dels seus Grups parlamentaris i municipals, les propostes formulades en el si de les institucions o al marge d'estes, així com les actituds significativament repetides dels seus afiliats o candidats.

Seràn igualment preses en consideració les sancions administratives imposades al partit polític o als seus membres i les condemnes penals que hagen recaigut sobre els seus dirigents, candidats, càrrecs electes o afiliats, per delictes tipificats en els títols XXI al XXIV del Codi Penal, sense que s'hagen adoptat mesures disciplinàries contra estos conduents a la seua expulsió.

CAPÍTOL III

De la dissolució o suspensió judicial dels partits polítics

Article 10. *Dissolució o suspensió judicial.*

1. A més de la dissolució per decisió dels seus membres, acordada per les causes i pels procediments prevists en els seus estatuts, només correspondrà la dissolució d'un partit polític o, si és el cas, la seua suspensió, per decisió de l'autoritat judicial competent i en els termes prevists en els apartats 2 i 3 del present article. La dissolució produirà efectes des de la seua anotació en el Registre de Partits Polítics, després de la notificació prèvia del partit o de l'òrgan judicial que decrete la dissolució.

2. La dissolució judicial d'un partit polític serà acordada per l'òrgan jurisdiccional competent en els casos següents:

a) Quan incórrega en supòsits tipificats com a associació il·lícita en el Codi Penal.

b) Quan vulnere de forma continuada, reiterada i greu l'exigència d'una estructura interna i un funcionament democràtics, d'acord amb el que preveuen els articles 7 i 8 de la present Llei Orgànica.

c) Quan de forma reiterada i greu la seua activitat vulnere els principis democràtics o perseguisca deteriorar o destruir el règim de llibertats o impossibilitar o eliminar el sistema democràtic, per mitjà de les conductes a què es referix l'article 9.

3. La suspensió judicial d'un partit polític només correspondrà si així ho disposa el Codi Penal. Podrà acordar-se també com a mesura cautelar, en virtut del que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal o en els termes de l'apartat 8 de l'article 11 de la present Llei Orgànica.

4. El supòsit previst en el paràgraf a) de l'apartat 2 del present article serà resolt pel jutge competent en l'orde jurisdiccional penal, d'acord amb el que disposen

la Llei Orgànica del Poder Judicial, la Llei d'Enjudiciament Criminal i el Codi Penal.

5. Els supòsits previstos en els paràgrafs b) i c) de l'apartat 2 d'este article seran resolts per la Sala especial del Tribunal Suprem regulada en l'article 61 de la Llei Orgànica del Poder Judicial, d'acord amb el procediment establert en l'article següent de la present Llei Orgànica, que tindrà caràcter preferent.

6. La coincidència eventual en el temps dels procediments judicials previstos en els anteriors apartats 4 i 5 d'este article respecte d'un mateix partit polític no interferirà la continuació dels dos fins a la seua finalització, produint cada un d'ells els corresponents efectes. No podrà, al contrari, acordar-se la dissolució voluntària d'un partit polític quan s'haja iniciat un procés de declaració judicial d'il·legalitat d'este per raó d'un o altre apartat o dels dos.

Article 11. *Procediment.*

1. Estan legitimats per a instar la declaració d'il·legalitat d'un partit polític i la seua consegüent dissolució, en virtut del que disposen els paràgrafs b) i c) de l'apartat 2 de l'article anterior d'esta Llei Orgànica, el Govern i el Ministeri Fiscal.

El Congrés dels Diputats o el Senat podran instar el Govern perquè sol·licite la il·legalització d'un partit polític, quedant obligat el Govern a formalitzar la corresponent sol·licitud d'il·legalització, amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres, per les causes arrellegades en l'article 9 de la present Llei Orgànica. La tramitació d'este acord s'adaptarà al procediment establert, respectivament, per la Mesa del Congrés dels Diputats i del Senat.

2. L'acció per la qual es pretén la declaració a què es referix l'apartat anterior s'iniciarà per mitjà de demanda presentada davant de la Sala especial del Tribunal Suprem prevista en l'article 61 de la Llei Orgànica del Poder Judicial, a la qual s'adjuntaran els documents que acrediten la concurrència dels motius d'il·legalitat.

3. La Sala procedirà immediatament a la citació del partit polític afectat, i li traslladarà la demanda, perquè pugua comparèixer davant d'esta en el termini de huit dies. Una vegada comparegut degudament o transcorregut el termini corresponent sense haver-ho realitzat, la Sala analitzarà l'admissió inicial de la demanda i podrà no admetre-la per mitjà d'interlocutòria si concorre alguna de les causes següents:

- a) Que s'haja interposat per persona no legitimada o no degudament representada.
- b) Que manifestament no es complisquen els requisits substantius o de forma per a la seua admissió.
- c) Que la demanda manque manifestament de fonament.

La valoració de la concurrència d'alguna de les causes indicades es posarà de manifest a les parts perquè puguen formular alegacions sobre esta en el termini comú de deu dies.

4. Una vegada admesa la demanda se citarà el demandat, si haguera comparegut, per a la contestació a la demanda pel termini de vint dies.

5. Si les parts ho han proposat en els seus escrits de demanda o de contestació o la Sala ho considera necessari, s'obrirà un període de prova que es regirà quant als seus terminis i substanciació per les regles que sobre este punt es contenen en els capítols V i VI del Títol I del Llibre II de la Llei d'Enjudiciament Civil.

6. Del conjunt de la prova practicada es donarà vista a les parts, les quals podran formular alegacions sobre estes per termini successiu de vint dies, transcorreguts

els quals, s'hagen formalitzat o no, el procés quedarà conclús per a sentència la qual haurà de dictar-se en vint dies.

7. La sentència dictada per la Sala especial del Tribunal Suprem, que podrà declarar la dissolució del partit polític o desestimar la demanda, no serà objecte de cap recurs sense perjudi, si és el cas, del recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, i serà executiva des del moment de la seua notificació. Si es decreta la dissolució, la Sala ordenarà la cancel·lació de la corresponent inscripció registral, i la resolució produirà els efectes que es determinen en l'article següent d'esta Llei Orgànica. Si es desestima la demanda, esta només podrà tornar a reiterar-se si es presenten davant del Tribunal Suprem nous elements de fet, suficients per a realitzar valoracions sobre l'activitat il·legal d'un partit diferents de les ja contingudes en la sentència.

8. La Sala, durant la tramitació del procés, d'ofici o a instància de part, podrà adoptar qualssevol de les mesures cautelars previstes en la Llei d'Enjudiciament Civil d'acord amb el procediment previst en esta. En particular, la Sala podrà acordar la suspensió cautelar de les activitats del partit fins que es dicte sentència, amb l'abast i els efectes que considere oportuns per a salvaguardar l'interés general. En este cas, la Sala ordenarà l'anotació preventiva corresponent en el Registre de Partits Polítics.

Article 12. *Efectes de la dissolució judicial.*

1. La dissolució judicial d'un partit polític produirà els efectes previstos en les lleis i, en particular, els següents:

a) Després de la notificació de la sentència en què s'acorde la dissolució, correspondrà el cessament immediat de tota l'activitat del partit polític dissolt. L'incompliment d'esta disposició donarà lloc a responsabilitat, d'acord amb el que estableix el Codi Penal.

b) Els actes executats en frau de llei o amb abús de personalitat jurídica no impediran la deguda aplicació d'esta. Es presumirà fraudulenta i no correspondrà la creació d'un nou partit polític o la utilització d'un altre ja inscrit en el Registre que continue o succeisca l'activitat d'un partit declarat il·legal i dissolt.

c) La dissolució determinarà l'obertura d'un procés de liquidació patrimonial, dut a terme per tres liquidadors designats per la Sala sentenciadora. El patrimoni net resultant serà destinat pel Tresor a activitats d'interés social o humanitari.

2. Correspon a la Sala sentenciadora assegurar, en tràmit d'execució de sentència, que es respecten i executen tots els efectes previstos per les lleis per al supòsit de dissolució d'un partit polític.

3. En particular, correspondrà a la Sala sentenciadora, després de l'audiència prèvia dels interessats, declarar la improcedència de la continuïtat o successió d'un partit dissolt a què es referix el paràgraf b) de l'apartat 1, tenint en compte per a determinar la connexió la similitud substancial dels dos partits polítics, de la seua estructura, organització i funcionament, de les persones que les componen, regixen, representen o administren, de la procedència dels mitjans de finançament o materials, o de qualssevol altres circumstàncies rellevants que, com la seua disposició a donar suport a la violència o al terrorisme, permeten considerar la citada continuïtat o successió en contrast amb les dades i els documents que es troben en el procés en què es va decretar la il·legalització i dissolució. A més de les parts d'este procés, podran instar el pronunciament de la Sala sentenciadora el Ministeri de l'Interior i el Ministeri Fiscal,

en el cas que es presente per a la seua inscripció d'acord amb el que disposen els articles 4 i 5 d'esta Llei Orgànica.

4. La Sala sentenciadora rebutjarà fundadament les peticions, els incidents i les excepcions que es formulen amb manifest abús de dret o comporten abús de la personalitat jurídica, frau de llei o processal.

CAPÍTOL IV

Del finançament dels partits polítics

Article 13. *Finançament.*

1. El finançament dels partits polítics es durà a terme de conformitat amb allò que s'ha previst en la Llei Orgànica 3/1987, de 2 de juliol, sobre Finançament dels Partits Polítics.

2. De conformitat amb esta i amb el que disposa la Llei Orgànica 2/1982, de 12 de maig, del Tribunal de Comptes, i amb la Llei 7/1988, de 5 d'abril, de Funcionament del Tribunal de Comptes, els partits polítics assumixen les obligacions formals i personals en relació amb l'acreditació de fins i compliment de requisits prevists en la citada normativa en tot allò que fa referència al control dels fons públics que reben.

Disposició addicional primera. *Modificació de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.*

S'addiciona un nou número 6é a l'apartat 1 de l'article 61 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, amb el contingut següent:

«6é Dels processos de declaració d'il·legalitat i consegüent dissolució dels partits polítics, d'acord amb el que disposa la Llei Orgànica 6/2002, de 27 de juny, de Partits Polítics.»

Disposició addicional segona. *Modificacions de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General.*

1. S'afeg un nou apartat 4 a l'article 44 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, amb el contingut següent:

«4. No podran presentar candidatures les agrupacions d'electors que, de fet, continuen o succeeixen l'activitat d'un partit polític declarat judicialment il·legal i dissolt, o suspés. A este efecte, es tindrà en compte la similitud substancial de les seues estructures, organització i funcionament de les persones que els componen, regixen, representen o administren les candidatures, de la procedència dels mitjans de finançament o materials, o de qualssevol altres circumstàncies rellevants que, com la seua disposició a donar suport a la violència o al terrorisme, permeten considerar esta continuïtat o successió.»

2. S'afeg un nou apartat 5 a l'article 49 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, amb el contingut següent:

«5. Els recursos prevists en el present article s'aplicaran als supòsits de proclamació o d'exclusió de candidatures presentades per les agrupacions d'electors a què es referix l'apartat 4 de l'article 44 de la present Llei Orgànica, amb les excepcions següents:

a) El recurs a què es referix l'apartat primer del present article s'interposarà davant de la Sala

especial del Tribunal Suprem regulada en l'article 61 de la Llei Orgànica del Poder Judicial.

b) Estaran també legitimats per a la interposició del recurs els que ho estan per a sol·licitar la declaració d'il·legalitat d'un partit polític, d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 11 de la Llei Orgànica de Partits Polítics.»

Disposició addicional tercera. *Supleteriorietat.*

En el procediment d'inscripció de partits regulat en el capítol III, serà també d'aplicació la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, en totes les qüestions no regulades en la present Llei Orgànica i les seues normes de desplegament.

Disposició transitòria única.

1. Els partits polítics inscrits en el Registre del Ministeri de l'Interior a l'entrada en vigor de la present Llei Orgànica estaran subjectes a esta i conservaran la seua personalitat jurídica i la plenitud de la seua capacitat, sense perjudi d'adaptar els seus estatuts, en cas necessari, en el termini d'un any.

2. A l'efecte d'aplicar allò que s'ha previst en l'apartat 4 de l'article 9 a les activitats realitzades després de l'entrada en vigor de la present Llei Orgànica, tindrà la consideració de frau de llei la constitució, en data immediatament anterior o posterior a la citada entrada en vigor, d'un partit polític que continue o succeeisca l'activitat d'un altre, realitzada amb la intenció d'evitar l'aplicació a este de les disposicions d'esta Llei. Això no impedirà esta aplicació, i es podrà actuar respecte d'aquell d'acord amb el que preveuen els articles 10 i 11 d'esta Llei Orgànica, i correspondrà a la Sala especial del Tribunal Suprem la valoració de la continuïtat o successió i la intenció de defraudar.

Disposició derogatòria única.

Queden derogades totes les normes que s'oposen a la present Llei Orgànica i, en particular, la Llei 54/1978, de 4 de desembre, de Partits Polítics, i els articles vigents de la Llei 21/1976, de 14 de juny.

Disposició final primera. *Desplegament reglamentari.*

Es faculta el Govern per a dictar totes les disposicions que siguen necessàries per a l'aplicació i el desenrotllament d'esta Llei, especialment en tot allò que fa referència a l'acta fundacional i la seua documentació complementària i al Registre de Partits Polítics prevists en el seu capítol I.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

La present llei orgànica entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 27 de juny del 2002

JUAN CARLOS R.

El president del Govern
en funcions,
MARIANO RAJOY BREY